

А. В. Гребенюк,
студент Східноєвропейського національного університету (СНУ) імені Лесі Українки

Вплив подкастингу як засобу масової інформації на старшокласників і студентів

Досліджується вплив подкастингу на професійні та особисті якості учнів старших класів і студентів. Розглядаються широкі можливості застосування подкастів, їх різновиди. Оцінюється позитивний і негативний їх вплив, не лише на користувачів, а й творців подкастів. Підкреслюється їхня цінність для дистанційної освіти, самоосвіти і формування професійної компетентності.

Ключові слова: подкастинг, засоби масової інформації, освіта, самоосвіта, формування особистості.

Hrebeniuk A. V. Influence of Podcasting as Mass Media to Senior Pupils and Students.

The influence of podcasting for professional and personal qualities of senior pupils and students is researched in this article. The wide possibilities of podcasts using and their species are examined. There is estimate of the positive and negative impact not only on users but also the creators of podcasts. Their significance for distance education, self-education and formation of professional competence is emphasized.

Key words: podcasting, mass media, education, self-education, personality shaping.

Постановка проблеми. Подкастинг (подкаст) – нове явище, проте питання його впливу вже на часі через стрімке поширення, особливо серед студентів і старшокласників, на яких він переважно й орієнтований.

Подкастинг являє собою створення і публікацію аудіоматеріалів у Мережі, які можна завантажити на сайті та прослухати на комп'ютері, mp3-плеєрі чи іншому сучасному пристрої, подібно до радіопередачі. Проте від звичайного медіафайла подкаст відрізняє спосіб оприлюднення – він публікується з певною (визначеною самим автором) періодичністю. На відміну від радіоефіру, подкастинг дозволяє обрати самостійно, що саме слухати, коли користувачеві зручно ввімкнути свій програвач. Подкастинг дає змогу створювати матеріали кожному бажуючому – чи то відомий критик, чи простий школяр, у чому приховується його великий потенціал, а з іншого боку й чималі проблеми.

Виклад основного матеріалу. Сам термін «подкастинг» (podcasting) з'явився ще 2004 року, за кілька літ до поширення явища. Він утворений від англійських слів broadcasting (ефірне мовлення) та iPod – назви медіаплеєра. В Україні подкастинг почав розвиватися з 2010 року, коли виникли Канал громадського подкастингу та Студія громадського подкастингу при «Молодому радіо» [4].

Опублікований на сайті подкаст складається, окрім самого медіафайла, з назви, короткої анотації та шоуноута (необхідні пояснення того, що можна почути в подкасті; за необхідності вказується час, коли і що говориться в подкасті, подібно до змісту в книзі). Крім того, в шоуноуті можуть міститися знімки чи гіперпосилання, потрібні для кращого розуміння поданої звукової інформації).

Найбільше поширення подкастинг отримав у сфері блогів – мережових журналів і щоденників. Однак усе частіше пристосовується для інших цілей. Наприклад, у вигляді подкасту можуть успішно оформлятися шкільні уроки, церковні проповіді. Важливою видозміною є подкастове інтерв'ю.

Істотний недолік, а часом і велика проблема подкастів – культура мовлення їх творців. Сленг та ненормативна лексика не рідкість, а це неприпустимо у справжніх засобах масової інформації, до яких подкасти прирівнюються. Так мовні хиби подкастера можуть засмітити і мову слухачів, які сприйматимуть його як зразок для наслідування.

Популярність, а в Україні поширення, подкастингу зумовлена необмеженістю тематики: тут можна висвітлювати й «несерйозні» теми, які навряд чи обговорюватимуться на радіо, – відеоігри, мережева культура, телесеріали. Разом з тим, існують наукові подкасти, як «Nature Podcast», присвячений різним галузям науки, який створюється видавцям журналу «Nature». Зазвичай на один випуск припадає огляд

основних наукових подій тижня. Є вузькоспеціалізовані подкасти, як «China History» – все про історію Китаю. Такі подкасти розраховано на більш підготовлену і дорослу аудиторію.

Разом з тим подкаст здатний служити далеко не тільки для дозвілля чи підтримки захоплення. Подкастинг важливий і для освіти: зокрема, він може використовуватися для дистанційного навчання та доповнення до занять. Оскільки подкастинг дозволяє слухати лекції й уроки в будь-який зручний час, ця технологія дає змогу влаштовувати навчання людей з обмеженими можливостями на відстані.

Іншомовні подкасти вже визнано зручним посібником для вивчення іноземних мов. Студенти ознайомлюються з автентичними текстами: до прикладу, з особливостями британського чи американського варіантів англійської мови. Так само подкастинг сприяє формуванню міжкультурної компетенції. Прослуховуючи подкасти, занурюються в культурну і соціальну атмосферу, яка вивчається [1].

Установлено, що студенти чи школярі, котрі прослухали подкасти, впевненіші під час дискусій в аудиторії (класі). Подкасти дають можливість почути основний матеріал у вільний час стільки разів, скільки буде потрібно, причому до лекції чи уроку, щоб потім просто закріпити свої знання. До того ж поєднання подкастів із коментарями дозволяє брати участь в обговоренні матеріалу поза класом, у зручнішій обстановці, в анонімному середовищі, де не бояться бути висміяними або здатися нетямущими [3].

Ведення ж власних регулярних передач залежить не тільки від особистої підготовки та обладнання. Потрібно узгодити графік проведення; інтерв'ю слід ретельно редагувати. Тому студент-подкастер часом отримує можливість раніше за інших сформувати пунктуальність, компетентність у певній сфері. Ще складнішим є ведення мультиподкасту – обговорення якої-небудь теми двома і більше людьми, де, при створенні якісної

інформації, не обійтися без суперечки. Все це позитивно впливає на перспективи працевлаштування і саморозвиток.

Окрім того, подкаст є формою самовираження: можна взяти мікрофон, висловити свої думки – і подкастера почують. Таким чином можна влаштуватися радіоведучим: того, хто зібрав навколо себе певну аудиторію й довів свої здібності, вірогідно, візьмуть на роботу. Подкастером можна заробляти, розміщуючи пряму чи приховану рекламу, знайшовши спонсора, ім'я якого згадуватиметься на початку і в кінці передачі. Врешті подкаст можна використовувати для продажу інших товарів і послуг, що частково формує культуру праці взагалі [2].

Висновки. Подкастинг – серйозне явище з дуже короткою, але вельми насиченою історією. В Україні він робить перші кроки, а на Заході сприймається як повноправний ЗМІ, який може творити і яким може користуватися кожен. Суть його полягає в тому, що цікава інформація завжди під рукою, не прив'язана до якогось зовнішнього джерела.

Основною проблемою подкастингу залишається якість, проте це закономірно для такого нового явища.

Оскільки слухати і дивитися освітні подкасти можливо на стільниковому телефоні, айподі, комп'ютері, ноутбуці чи планшеті, це сприяє мобільності всіх суб'єктів педагогічного процесу та сприяє розвитку дистанційних форм навчання. Викладачі, вчителі самі легко можуть створювати подкасти зі щоденними домашніми завданнями й публікувати їх. Студенти чи старшокласники можуть завантажити їх удома й узгодити свої завдання, беручи їх із собою куди завгодно. У свою чергу, студенти (й учні) мають змогу створювати та публікувати вміст для своїх викладачів або інших студентів, удосконалюючи свої знання у відповідних галузях, підвищувати культуру мови, отримувати навички, необхідні для здобуття професії.

Література

1. Абражевич С. Н. Как создать собственный подкастинг и собственную радиостанцию в сети Интернет [Текст] / С. Н. Абражевич, П. В. Чумаченко, А. С. Герасименко. – Харьков : Триумф, 2007. – 304 с.
2. Аудиолекції – новітні технології у навчанні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kameniar.lnu.edu.ua/?p=910>
3. Как использовать подкасты, чтобы учиться лучше? [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.parta.com.ua/articles/entrant/308/>
4. Руденко Є. Подкастинг – це те, що під каstrулю? [Електронний ресурс] / Євгенія Руденко // Бі-Бі-Сі, Київ. – Режим доступу : http://www.bbc.co.uk/ukrainian/multimedia/2010/05/100525_podcasting_on.shtml
5. Подкаст-канали [Електронний ресурс] / Радіо «Свобода». – Режим доступу : <http://www.radiosvoboda.org/podcast/0.html>